

ב"ה יסודות אמוניים בפרשה – פרשת תרומה

מאוהלי האמהות לאוהל מועד מבחן מה זוכים להשראת השכינה בבניין הבית

תרומה כה ג' וידבר יהוה אל-משה לאמור: דבר אל-בנִי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר תְּרֻמָּה ס' מזאת כל-איש אשר ידבנע לפבו תקחו את-תקרומתך: ווֹאֲתָה הַתְּרֻמָּה אֲשֶׁר ד' תקחו מאתם זהב וככסף ונחושת: ותכלת וארגמן ותולעת שני ווש ועזים: ח' וערת אלים מאדים וערת תחשים ועצי שטים: שמן למاء בשמיים לשמן ח' המשקה ולקטרת הסמים: אבני-שם ואבני מלאים לאפר ולחשון: ועשו ט' ל' מקדש ושכני תחוכם: כל-אשר אני מראה אוטך את פבנית המשכן ז' ואות פבנית כל-כליו וכן תעשו:

(פ) האלה שורה אמו, ובכיה האהלה ונעשה דוגמת שורה אמו. רשי' קלומר והרי היא שורה אמו, שכזאת שורה קיימת היה נר דלוך מערוב שבת לעור שבת, ובברכה מצויה בעיטה, וען קשור על האהלה, ומשמתה פסקו, וכשבאת רבקה חז"ה בראשית רבה⁶⁸

? ואט' פ"ח ז'

נעמה נמיין להסביר את ברכות האישׁון והישואין, פכל-מאפר-חול' הסוכבויות על ענייני היישואין לאור יסודות התורתך. בעיקר דורנו הנבוך וкосך לברור בענייני דעתות וחובות הלכתות, הרב צייל במאמר יהודוי כובע שמלות הדור נבעות מיחס ברור בעולם המוחש – כי עינקת החשפה הרעה של הספרות באה מעולם המוחש. על כן התקפיד למד את דורנו "ל להיות חושב ומונגש מה שראו לישראל ולאדם" ענפי הכאן, הדוד, עמי' פיט וועל' ידי' כך תחוקן הספרות.

ח' חתן וכהה עריכים לבנות ביתם על יסודות עולם הנעה, כי או יש עיקר לביתם. ובוים שמחתם לבם עליהם נעלות את ירושלים על ראש שמחותם. ואמרו חכמיינו ברכות נ"ה יונכטה זו – ירושלים". אמנים און מקריא יניא מיד' פשוט, שעלהיהם לוכר טירוסלים מושפלת – ותפקדים לבוא ולבעונתה!!! ג' ג' ז'. קג' ז' ז'

כעbor יומאים, במועאי'השบท בו נערבה לוויה – הארץ או גדור. נתגלה טפה זהה, מאותם יחס'י אצלות שבין בעל ואשה שכינה בינהם; טפח, שעד עצם הימים מסנוור העיבור מאורו. ר' שלמה-זלמן עמד לפני מיטת הרעה שהקדישה חייה למען תורה, אשתי'ברית עמה היה חמישים וארבע שנים, ומתוך ליבו הרונית בקיום המלדים, שהמוחה מתקשה לעבל: ר' גיגילם לבקש מוחילה מן הנפטר בשעת הלוויה. אך יודעת, שאון לי על מה לבקש מוחילה, משום שכחינו היה על-פי השלחערור⁶⁹ (!). אך אם בכל זאת היה בינוינו דברימה – הריני מבקש מוחילה (...).

אחד המקורבים הרהיב-עו'ו' ואחר-כך: "עד כדי בר...? – ענה לו ר' שלמה" ז' ולמן: אתה חושב שלא היה בינוינו וכחחים בחיים? ודאי שהי. אבל תמיד דיברתי על העניין הנדרן, ולא באופן איש. מעולם לא אמרתי לה מלא, שיכולה היהתה להשתחמע בפניה בה; גם לא משפט כמו: אל התבבל את הראש. ניסיתי באמת להיזכר בכל הדרך, משעריו חסר עד הרהמנוחות, אם היה בינוינו משחו – אך לא נזכרתי בכלום. אלא שלבוסח החשתי, שאלוי בכל זאת היה בינוינו משחו שאינו זוכר – ולבן בוקשתי סליחה.

הר' הוקיר מאד את אשתי'בריתו, ואף שלא בפفي' נהג כך: ז' הר' הוקיר מודע את אשתי'בריתו, כשהוא מלאה בבליה. ראה הלה, שר' שלמה-זלמן פעם עמד להיכנס לבתו, כשהוא מלאה בבליה. הבין, שארם נכבծ ממתין לר' בבתו, ושאל אם נוכחות מסדר את בגדיו היטוב; ר' שלמה-זלמן שאיש אינו ממתין לו, והסביר לא פריער לפגיעה הקרובה. ענה ר' שלמה-זלמן שאיש אינו ממתין לו, והסביר את פשר הטבתו בגינויו: ה' הלא אמרו, איש ואשה שוכן, שכינה בינהין (סוטה יז); מתכוון אני איפוא להיכנס אל השכינה, ولكن הכתני עצמי לך ראהתך....

ג' ג' ז' ז'

ורח' לוי עקיבא אית' לי אתה דקושיא מיג'אי, וליא' מנשב' לו מקמה (מה עשה יעקב) מסר לה טומנו, כי מטא לוליא, אמרה רחל השטה מוכספה אהתאי, מסרטוניהו ניחלה נמוד אונן סומנן שנתק עקיב' לרח' מטרון רחל ל'אהו!

ובפי' הרוב"א והסימני היו ג' מצות נדה חלה

וזה נר' והדלקת הנר. ובכ' חממדת ימים כי מסר לה מצות נדה אמר זה סרמן. כאשרנש אמר טהורה אני

ה' ג' ע"ה ז'

האהלה שורה אמו. ברשי' דוגמת שורה

או שכ'ו' שורה קיימת הי' נר דלוך מע'ש לע'ש וברכה מצוי בעיטה

וען קשור על האהלה, ומשמותה פסקו וכשבאה רבקה חורה. הנה הרמב'ן ז' כל

(בתקדמה לספר שמות) כתוב שהאבות הי' סוד הי' עלי האהלה, והמשכן שהי' אח'יך הי' דוגמת האבות. הנה שלשה

דברים הללו מזכינו במשכן שהי' הנר

ה' המערבי דלוך בסמנו הי' מלך וכו' הי' מסים, ובבלה'ף לחם חם ביום הלקחו

ושנשלהה ברכה בלה'ף, ועוד וה' כי ען' ה' על המשכן, וכל אלה היו נסיט.

והם עצם הדברים שנאמרו בשורה. וענין

נר דלוך מע'ש לע'ש. היינו שמי' החול לא קללו אל האור שהשינו בש'ק וא'כ

שבאה שבת שנייה ניתוסף אור על או', והוא כען' נר המערבי שמננו הי' מלך

ובו הי' מסים. וכען' הכוונה הניל' ז' דתוספת האור שבא הי' מתוסף על

האור הקודם לו, וברכה מצוי' בעיטה

בלחה'ף. וממנה בא שובע לעולם. וזהו הרמי'ה' הלחט חם ביום הלקחו שלא

נתיחסן, שמאחר שנשלהה בו ברכה, הי' היתה החיות שבו שופעת פלו' תפיד,

ואינו כמו דבר טב' שצמו' שנשפעת בו

תירות מתחילה כנ' היא לעולם, וכי' כאשר

ה' ישראלי זכאים והחליפו כה בעבודתם נתישנה אצל'ה העבדה והכל'ה הי' בכלל

הכהנה אצל'ה ולהן היה הברכה מצוי' בעיטה וה' המאל ג'יכ' נס' כמו שהיתה

היא עצמה בעבודה. ען' קשו' על האהלה זוח' השראת השכינה, כמו על המשכן:

יעו' ר'יה בברך והנה היא לאיה, אך אל'ו' כו' בשכר צנעות שhortה בה ברחל, וכתח' ויצא ממנה שואה, כו' ומאי צניעות רותח בה ברחל כו' (המשן) המאמור לעיל' אותן לה אמר לך ומאי רמותה, אמרה ליה

ז' ג' ע"ה ז'

6

וְהוֹצֵר בַּמִּשְׁכָן שְׁנִי פָעִים "וּכְבָר
ה' מֶלֶא אֶת הַמִּשְׁכָן" כִּנְגָד "אֶת כְּבָרוֹ וְאֶת גָּדוֹלָו", וְהִיא בַּמִּשְׁכָן
תָּמִיד עִם יִשְׂרָאֵל הַכּוֹבֵד שָׂנֹאת לָהּ בְּחֵרֶת סִינִי, וּבְבוֹא מָשָׁה הַיה
אֲלֵיו הַדִּיבָר אֲשֶׁר נִדְבַּר לְבָהָר סִינִי, וּכְמוֹ שָׁאַמַּר בַּמְתַן תּוֹרָה, מִن
הַשְׁמִים הַשְׁמִיעַק אֶת קָולוֹ לִיסְרֹךְ יוֹלֵד הָאָרֶץ וּשְׁמַעַת הַקּוֹל מִדְבָּר
הַגָּדוֹלָה (דָּבָרִים ד' לו'). כִּי בַּמִּשְׁכָן כְּתִיב וּשְׁמַעַת הַקּוֹל מִדְבָּר
אֲלֵיו מַעַל הַכְּפָרָה מִבֵּין הַכּוֹרֻבִים וַיַּדְבֵּר אֲלֵיו (בַּמִּדְבָּר ז' פט').
וּנְכַפֵּל וּדְבָרֵר אֲלֵיו, לְהִגִּיד מָה שָׁאַמַּרְוּ בְּקַבְלָה⁹ שַׁהְיָה הַקּוֹל בָּאַמְּנָן
הַשְׁמִים אֶל מָשָׁה מַעַל הַכְּפָרָה וּמִשְׁם מִדְבָּר עָמוֹ, כִּי כָל דִּיבָרָו עַם
מָשָׁה הִיא מִן הַשְׁמִים בְּיוֹם¹⁰, וּנְשַׁמֵּעַ מִבֵּן שְׁנֵי הַכּוֹרֻבִים כְּדָרְךָ
דְּבָרַיו שְׁמַעַת מִתְּחַת הַאָשׁ (דָּבָרִים ד' לו'), וְעַל כֵּן הוּא שְׁנֵי הַכּוֹרֻבִים וְהַבְּ¹¹
וְכֵן אָמַר הַכּוֹתֵב אֲשֶׁר אָוָעֵד לְכֶם שְׁמָה לְדִבָּר אַלְקִין שֵׁם וּנוֹקְשׁ
בְּכָבוֹדי (לְהַלֵּן כֶּת מִבְּ-מָג), כִּי שֵׁם יְהִי בֵּית מִזְוֹעֵד לְדִיבָר וּנוֹקְשׁ
בְּכָבוֹדי. וּהַמְתַחֵל יִפְהָה בְּכָתוּבִים הַנְּאָמָרִים בַּמְתַן תּוֹרָה וּמִבֵּין
שְׁכַתְבָּנוּ בָּהּ¹² בְּיַיִן סָוד הַמִּשְׁכָן וּבֵית הַמִּקְדָּשׁ, וַיַּכְלֵל הַתְּהֻבָּנוּ בָּו
מִמָּה שָׁאַמַּר שְׁלָמָה בְּחַכְמָתוֹ בַּתְּפִלּוֹת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, ה' אֱלֹהִי
יִשְׂרָאֵל (מ"א ח' כג), כְּמוֹ שָׁאַמַּר בָּהּ סִינִי וַיַּרְא אֶת אֱלֹהִי יִשְׂרָאֵל
(לְעַל כְּד' י), וְהוֹסֵף¹³ שֵׁם לְפֶרֶשׁ ה', לְעַנְיָן שְׁמָצָנוּ שֵׁם לְמַעְלָה¹⁴
כִּי אֱלֹהִי יִשְׂרָאֵל יוֹשֵׁב הַכּוֹרֻבִים¹⁵, כְּמוֹ שָׁאַמַּר וּכְבָד אֶלְהִי יִשְׂרָאֵל
עַל יְהִים מִלְמָעָלה הִיא הַחִיה אֲשֶׁר דָּרַת תְּחִת אֱלֹהִי יִשְׂרָאֵל נֶגֶה
כָּבֵר וְאָדָע כִּי כּוֹבָבֵם הַמָּה (יְחִזְקָאל י' ט-כ), וְאָמַר דָּוד וּלְחַבְנִית
הַמְרֻכָּה הַכּוֹרֻבִים זָהָב לְפֹורְשִׁים וּסְכוּכִים עַל אָוֹן בְּרִית ה'
(דָּה"א כח יח), וְכַน יָצַר תָּמִיד בֵּית הַמִּקְדָּשׁ לְשֵׁם ה' (מ"א

אֶת־גַּחֲנִים כֹּהֵן מְרוֹנָה

הנה הבהיר שחייה כונתו יתברך במעשה
המשכן וככליו כדי שתבדק באמצעות קדשו
זהគנו השכינה האלהית בקרב ישראל ולא
ימנעה רוע ארץ המדבר ופיחות מחוון והין
התועלם בשורת השכינה ביןיהם שתבדק בהם
השגחת הש"י ושמיrho ושלא ייחסו שעוב
ה' את הארץ ולא היה כשר העמים באזותם
לגויהם שהיו מכחישים דעתך הש"י בפרשטי
והגדתו בהם לתה לאיש כדרכו וכפרי מעלו
๑๕ והגדלים שבכמה גורו שא"ז יושג העניין
הפרטיטים אלא בחוש ובכח הגשמי ובஹוטה ית'
מושול מלגשות לא ידע הפרטיטים ולא ישייח
בם ויאמרו שבשבטים כסאו והוא מרוחק מבני
אדם במעלה ומציאות. וכי להסיר מלבות בני
ישראל האמונה הרכבות האלה צהו שיעשי
לו משכו קדש מקודש כללו היא יחבר
בעצמו ישבון בתוכם שיאמינו עם זה כי אל
חי בארכט' והשגתו העליות דבקה עמהם
וניה עניין ושכנתי בחוץ בני ישראל והתהלך
בתוככם השוכן אתם בתוך טומאותם

השוגחתן ר' יוסי בר חנוך ר' גולאיה ר' פון דבון

1.5

מעשה. הופיע „הענין האלוהי“³³, כלשון רבי יהודה הלווי, לנו ולעלומן כל העולם. ה”ענין האלוהי“ שלנו ומוחנו לכל העולם.

בסוף מגיעים ל”ושכניות בתוכם“. האם והו דבר ממשי, קגנוטרי, ריאלי? זה הדבר והוש, לא מעשה מוגבש ומקשור לשענות מסויימות. אלא השכינה בישראלי היא שיא ההתגלות מתוך כל הדברים הגודלים שקרו. „ושכניות בתוכם“, כ”מי השם על הארץ“³⁴. השכינה שורה בחוץ לארץ ישראל, בחוץ נשמה ישראל, בחוץ ירושלים, השכינה היא כל-ירושאל³⁵. הגאון כותב שהשכינה היא כל-לילות נשמות ישראל³⁶, וכן כותב ”אור החיים“ שהשכינה היא כל-לות ישראל³⁷.

בפרטיות יש צדוקים ורשעים, אבל בכללות, נשמה ישראל היא השכינה. כל זה אינו דבר מעשי מסויים גדול קדוש ונשגב, כמו יציאת מצרים וממן תורה, אלא דבר שמנחש מאו ועד הנה ולעלומן. מאוז: אי שיכון בתוכם, בחוץ כל-ירושאל³⁸ ובהפטורה של זיון: ”ושכניות בתוכם, עצם נשמה ישראל, ואל עוזבת עמי ישראל“³⁹:

לעלום! לא עדוב! נצח ישראל!⁴⁰ ! כ”מי השם על הארץ“!

התורה היא כולה אחת⁴¹. התורה בכלליה מוגלה בפרטיותה. חיוניות התורה, יסודות התורה, נשמת התורה מהפרטת בפרטיטם. וכל הכלליות הגדולה והפרטיות הגדולה הן גילוי של שכינה בתוכנו, עצם נשמה ישראל, נצח ישראל כי וקיסם.

עלום! לא עוזב: נצח ישראלי³⁹ ! כמי השמים על הארץ!⁴⁰
 התורה היא כולא אחת.⁴¹ התורה בכלליה מתגללה בפרטיה. חינות
 התורה, יסודות התורה, נשמת התורה מהפרט בפרטים. וכל הכלליות הגולה
 והפרטיות הגדולהן הן גילוי של שכינה בתוכנו, בעצם נשמת ישואל, נצח ישראלי
 חי וקיים.

בפרשת הום, אחרי מספר פסוקים אלו נגשים במשהו מיותר ומהפיע: הקמת המשכן. בהחלה יש הכוונה לבני המשכן: חרומה של "זהוב וכיסף וגהשת"²⁶. כל זה הוא לצורך: "יעשו לי מקדש ושכניתי בחוכם"²⁷, ואז הפעם הרואונה שאנו נגשים עם הקלה: "שכינה". מכאן הביטוי: השאות השכינה, קורשא-ברק'ה-הוא ושכינה. כל מה שקדם הוא הנה זהה. ליציאת מצרים שיך עולמי. אפיו ראש השנה יומת-הכלபורים הם וכך ליציאת מצרים²⁸, א-פרק-ל-פ' שאינן ייחודיים לנו אלא בערך עולמי. יציאת ישאל ממצרים החאר לעוד האביב של כל העולם כולם²⁹. יציאת מצרים הkon נ麝ך ישר להר סיני וממן תורה. יציאת מצרים היא חירות אמיתת וחונית וגשנית. וכתחזאה מופיע דבר שליש: "ושכניתי בחוכם". כל השלשות הקדומות מביאה לעובדה של "שכינה", בה אנו נגשים בין בפעם האשנה. או נגשים כאן בתהיליך וחונית אלוהי של כלל והשלמה פגנות ישראל בקומה משולשת: יציאת מצרים ב"כא-בכח", מון תורה כ"חו-ו-משפטים" שהשאות שכינה ב"חו-ו-חוצה". אך יש חילוק ביןיהם. יציאת מצרים ומתן תורה הם מעשם, — מעשים ורוחניים אלהיים נוראים ונשגבים לנו ולעולם כלו. ביציאת מצרים: "ויבנו ישראל יטאים ביד מה"³⁰, ויסטו בני ישראל מרעמסס פְּתַחֲתָה³¹. הלכו והגענו. יציאת מצרים היא מעשה מסיים שנעשה במסגרת שעת מסויימת. יצאוו שם והגענו לאן. אשרינו שהצטרכנו בכירל הזה.